

نوروز در افغانستان

در افغانستان جشن نوروز طبق سنت‌ها برای مدت دو هفته برگزار می‌شود و مردم از چند روز قبل (حداقل قبل از چهارشنبه سوری) برای آغاز این جشن آماده می‌شوند. در میان آیین‌ها و سنت‌های مختلف در این کشور برخی از موارد مهم در زیر ذکر شده‌اند:

- **هفت میوه:** در افغانستان برعکس ایران به جای هفت سین مردم به آماده کردن هفت میوه می‌پردازند. هفت میوه چیزی شبیه به سالاد میوه‌است که از هفت نوع میوه خشک مختلف تشکیل شده است. این هفت میوه عبارتند از: کشمش، سنجد، پسته، فندق، قیسی (زردآلوی خشک) و گردو یا آلو. همان آجیلی که ما در شب یلدا و شب چهارشنبه سوری از آن استفاده می‌کنیم.
- **سمنو:** زن‌ها در طول شب یک مراسم خاص برای سمنو می‌گیرند و از اواخر عصر تا صبح روز بعد مشغول پختن آن هستند و شعری به این مضمون را تکرار می‌کنند:

«سمنک در جوش، ما کفچه زنیم، / دیگران در خواب، ما دفچه زنیم»

چنین آیینی در شهرهای اطراف کویر ایران از جمله سمنان رایج بوده است.

- **میله گل سرخ:** جشن گل سرخ یک جشن خاص است که تنها در مزار شریف در ۴۰ روز اول سال و به مناسبت رویدن گل‌های سرخ اجرا می‌شود و در طول این ۴۰ روز مردم از همه جا برای حضور در این جشن به مزار شریف می‌آیند. این مراسم به طور هم زمان با مراسم جهنده علی (یا ژنده علی) انجام می‌شود. مراسم ژنده علی، آیینی خاص و دینی است که به مناسبت خلافت علی ابن ابی طالب در مسجد مقدس این شهر که گفته می‌شود آرام گاه این امام است اجرا می‌شود. این مراسم با برافراشتن یک علم (که ترکیب رنگ آن به درفش کاویانی شباهت دارد و به آن ژنده سخی می‌گویند) در حرم منسوب به امام علی و در اولین روز سال اجرا می‌شود. جشن گل سرخ برای چهل روز در دشت‌های لاله و حرم ادامه می‌یابد. عده ای از مردمان این ناحیه قهرمان این رسم کهن را به جای حضرت علی (ع) رستم و ریشه ی آیینی این جشن را به شاه نامه نسبت می‌دهند.

- **بیزکشی:** در طول مراسم و جشن‌های مختلف در این روزها معمولاً مسابقات بیزکشی نیز انجام می‌شود. این مسابقات معمولاً در استان‌های شمالی افغانستان و کابل اجرا می‌شود.

- **غذای خاص:** مردم برای روزهای نوروز به ویژه شب سال نو اقدام به پخت غذاهای خاصی می‌کنند. معمولاً غذای سبزی چلو در این شب پخته می‌شود. نانوايي‌ها نیز در این روزها نوعی کلوچه می‌پزند که به آن کلوچه نوروزی می‌گویند و فقط در نوروز پخته می‌شود.

- **تماشای دشت‌های ارغوان:** ساکنین کابل در طول دو هفته ی اول سال برای گردش به همراه خانواده به مناطقی که در آن‌ها گل ارغوان می‌روید می‌روند.

- **جشن دهقان:** در این مراسم که در روز اول سال اجرا می‌شود کشاورزان به شهرها می‌آیند و تولیدات خود را به نمایش می‌گذارند. در سال‌های اخیر این آیین‌ها تنها در کابل و برخی شهرهای بزرگ اجرا می‌شود و حتا شخصیت‌های بلند پایه ی حکومتی نیز در تماشای آن شرکت دارند. طالبان که به دلیل تفکرات تعصب آلود مذهبی، سنتی و واپس گرایانه ی خود با هر آیین شادی بخش، سرگرم کننده، تفریحی و سرزنده مخالفت می‌ورزیدند، آیین‌های نوروزی را ضدیت با اسلام و برگزار کننده گان آن را کافر و مجازات می‌کردند. به همین سبب در دوره تسلط طالبان بر افغانستان آیین‌های نوروزی به صورت کاملاً مخفیانه و پنهانی در اندرونی خانه‌ها اجرا می‌شد و کسی جرأت گرامی داشت سنت‌های کهن ملی خود را نداشت. در حال حاضر نیز برخی از رهبران متعصب قبیله‌ای که حکومت و قضاوت استان‌های مختلف افغانستان را برعهده دارند با هر گونه آیین شادی آفرین به ویژه در هفته‌های نوروزی مخالفت می‌کنند و بزرگداشت نوروز را عبادت کافران می‌نامند.

